

PRESEK

List za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje

ISSN 0351-6652

Letnik 6 (1978/1979)

Številka 3

Strani 165

Dušan Repovš:

TETIVNI ČETVEROKOTNIK

Ključne besede: matematika, geometrija, olimpijada, četverokotnik, naloge.

Elektronska verzija:

<http://www.presek.si/6/368-Repovs-cetverokotnik.pdf>

© 1979 Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije

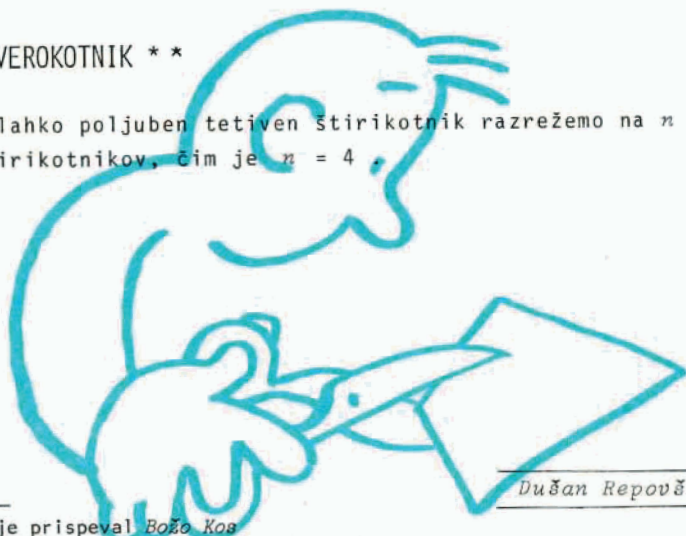
© 2010 DMFA - založništvo

Vse pravice pridržane. Razmnoževanje ali reproduciranje celote ali posameznih delov brez poprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

TETIVNI ČETVEROKOTNIK * *

Dokaži, da lahko poljuben tetiven štirikotnik razrežemo na n tetivnih štirikotnikov, čim je $n = 4$.

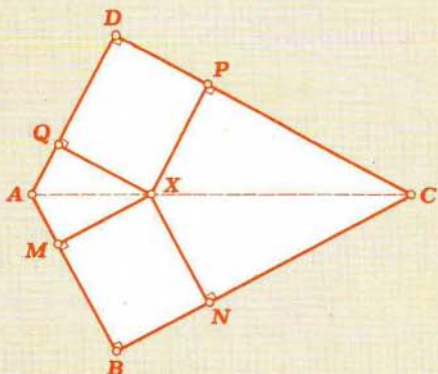

Dušan Repovš

* Karikaturu je prispeval Božo Kos

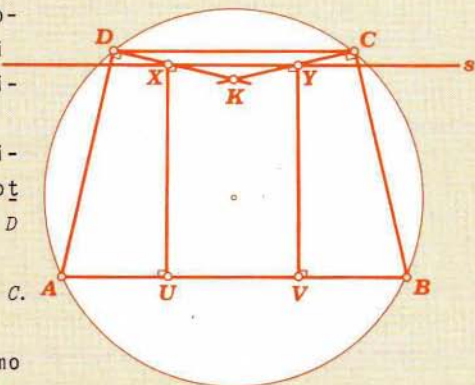
** Naloga je s 14. mednarodne matematične olimpiade, Torun 1972

1° Naj ima četverokotnik vsaj en pravi kot. Ker je tetiven, je tudi nasproten kot pravi. Razdelitev na 4 tetivne četverokotnike poteka takole:

Pravi kot je v oglišču B . Izberemo poljubno točko na diagonali AC . Iz nje narišemo pravokotnico na stranice. S tem smo že dobili 4 tetivne četverokotnike, dva sta celo pravokotnika. Pravokotnik lahko razdelimo na poljubno število pravokotnikov. Potemtakem je v tem primeru razdelitev možna.

2° Naj bodo zdaj vsi koti ostri ali topi, le 90° naj ne meri nobeden izmed njih. Enostavno dokažemo, da obstaja stranica, ob kateri sta oba kota topa. Označimo jo s CD .

Takole ravnajmo: Konstruirajmo daljico XD , pravokotno na daljico AD v točki D in prav tako daljico YC , pravokotno na BC v točki C . Presečno točko daljic XD in YC označimo K . Narišimo premico s , vzporedno daljici AB , in sicer naj se s seka z daljico XD znotraj daljice DK in z daljico YC znotraj daljice CK . Narišimo pravokotnici iz X in Y na daljico AB .

*Bralec naj premisli o eksistenci take premice s .

Tako smo dobili 4 četverokotnike. Četverokotnika $AUXD$ in $VBCY$ sta tetivna. $UVYX$ je pravokotnik. Pokazati moramo še, da je četverokotnik $XYCD$ prav tako tetiven. V ta namen je potrebno in zadostno, če pokažemo, da je

$$\text{kot}(XDC) + \text{kot}(XYC) = \pi$$

Ker je četverokotnik $ABCD$ tetiven, velja

$$\text{kot}(ADC) + \text{kot}(ABC) = \pi$$

Poiščimo

$$\text{kot}(XDC) + \text{kot}(XYC) = \text{kot}(ADC) - \pi/2 + 2\pi - \pi/2 - \text{kot}(VYC)$$

Iz četverokotnika $VBCY$ vidimo, da je

$$\text{kot}(VYC) = \pi - \text{kot}(ABC)$$

To uporabimo in dobimo

$$\begin{aligned} \text{kot}(XDC) + \text{kot}(XYC) &= \text{kot}(ADC) + \pi - \pi + \text{kot}(ABC) = \\ &= \text{kot}(ADC) + \text{kot}(ABC) = \pi \end{aligned}$$

S tem smo trditev dokazali.

Ker lahko pravokotnik vedno razdelimo na poljubno število pravokotnikov, smo z našim sklepanjem dokazali, da lahko vsak tetivni četverokotnik razdelimo na poljubno število tetivnih četverokotnikov, če jih sme biti več kot tri. Bralec naj razmisli, kako bi bilo za $n = 2$ ali 3.

Dušan Repovš

---

[1] Matematičko-fizički list, Zagreb, 23(1972/73)3

HIŠNA ŠTEVILKA - rešitev iz P VI/2, str. IV

Rešitvi: 35 in 49 , 204 in 288

Vladimir Batagelj
